

บันทึก
เรื่อง การตรวจยึดเหง้าไม้สัก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๗๐๕.๐๒/๐๐๖๓๕ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ว่า จังหวัดอุดรธานีได้รายงานมา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจยึดเหง้าไม้สัก จำนวน ๑๖,๐๐๐ เหง้า ปริมาตร ๑.๖๐ ม.* (๓) พร้อมรถยนต์และผู้ต้องหา ๒ คน ในข้อหาร่วมกันมีเหง้าไม้สักไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต คดีถึงที่สุดโดยศาลจังหวัดอุดรธานีพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๖๔ ที่แก้ไขแล้ว ให้ลงโทษจำคุก ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๑ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกไว้ ๒ ปี ของกลางริบ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจยึดเหง้าไม้สัก ของกลาง จำนวน ๔๖๐ เหง้า ปริมาตร ๐.๐๔ ม.* (๓) อุปกรณ์การกระทำผิด ๓ รายการ ผู้ต้องหา ๒ คน ในข้อหาฐานทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและมีไม้สักไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ ศาลจังหวัดอุดรธานีพิพากษาลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี ๖ เดือน ปรับคนละ ๑๑,๐๐๐ บาท โทษจำคุกไว้ ๒ ปี ของกลางให้ริบ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนคดีถึงที่สุด และได้ตรวจยึดเหง้าไม้สักของกลาง จำนวน ๓๐๐ เหง้า ปริมาตร ๐.๐๓ ม.* (๓) อุปกรณ์การกระทำผิด ๔ รายการ ผู้ต้องหา ๒ คน ในข้อหาฐานทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาตและร่วมกันมีเหง้าไม้สักไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ คดีถึงที่สุดโดยศาลจังหวัดอุดรธานีพิพากษาลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี ๖ เดือน ปรับคนละ ๑๑,๐๐๐ บาท โทษจำคุกไว้ ๒ ปี ของกลางให้ริบจังหวัดอุดรธานีเห็นว่าการตรวจยึดจับกุมคดีเหง้าไม้สักดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่การดำเนินการดังกล่าวกระทบต่อนโยบายในการส่งเสริมการปลูกป่า กล่าวคือ จะไม่ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าจากภาคเอกชนหรือประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากเกรงว่าจะถูกจับกุมมาดำเนินคดีในทำนองเดียวกันกับคดีดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและเอกชนให้กว้างขวาง ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล จึงขอให้กรมป่าไม้พิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น

ในการนี้ ป่าไม้เขตพิษณุโลกพิจารณาแล้วเห็นว่า การตรวจยึดเหง้าไม้สักในท้องที่จังหวัดอุดรธานีมีรูปแบบการกระทำผิดต่างกัน กล่าวคือ การเข้าไปขโมยเหง้าไม้สักที่ได้ปลูกในสวนป่าและถูกแจ้งความดำเนินคดี หรือมีการเข้าไปขุดกล้าไม้สักที่ขึ้นอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงถูกเจ้าหน้าที่จับกุม หรือบางกรณีถูกจับกุมเนื่องจากการเพาะกล้าไม้สักเองแต่เมื่อนำเคลื่อนที่ได้ถูกจับกุม ซึ่งการจับกุมมีมูลเหตุพื้นฐานข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณากำหนดมาตรการแก้ไขปัญหและส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชน จึงสมควรนำข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวประกอบการพิจารณาข้อเสนอของจังหวัดอุดรติดังด้วย

กรมป่าไม้พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการปลูกป่าในที่ดินของรัฐและเอกชน ซึ่งในการปลูกป่าดังกล่าวอาจต้องมีการดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ในแปลงเพาะในที่ดินของเอกชนหรือของรัฐที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำไปปลูกยังพื้นที่ที่เตรียมไว้ การจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับเห้งไม้สักดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเพาะชำกล้าไม้สักเพื่อนำไปปลูก เนื่องจากทางปฏิบัติในการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก จะต้องมีการดำเนินการเพาะชำกล้าไม้สักในแปลงเพาะ ซึ่งอาจเพาะในที่ดินของเอกชนเองหรือพื้นที่ป่าที่ได้รับอนุญาต และส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการขุดหรือถอนกล้าไม้สักขึ้นมาตัดตกแต่งให้เหลือแต่เห้งไม้สัก แล้วขนย้ายใส่ยานพาหนะเคลื่อนที่นำไปปลูกยังพื้นที่ที่เตรียมไว้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายความผิดฐานทำไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ได้ เพราะไม้สักทั่วไปในราชอาณาจักรไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ การขุดและนำไม้สักออกจากป่าหรือออกจากที่ดินที่มีใช้ป่าอยู่ในความหมายของคำว่า “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ การนำเห้งไม้สักเคลื่อนที่เพื่อนำไปปลูกอาจมีความผิดฐานนำไม้เคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ และอาจถูกจับกุมดำเนินคดีฐานมีเห้งไม้สักซึ่งเป็นไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปไว้ในครอบครองตามมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ดังคดีดังกล่าวข้างต้นได้ จึงทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งเสริมการปลูกป่า ซึ่งในข้อกฎหมายแล้ว กรมป่าไม้เห็นว่าตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ คำว่า “ไม้” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ น่าจะหมายถึงไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เกิดขึ้นในป่าหรือในที่ดินที่มีใช้ป่าตามธรรมชาติ และหมายรวมถึงไม้สักหรือไม้อื่นทุกชนิดที่บุคคลได้นำไปปลูกไว้ในป่าหรือในที่ดินที่มีใช้ป่าเพื่อให้เจริญเติบโตอย่างถาวรต่อไปเท่านั้น ไม่น่าจะหมายถึงกล้าไม้ที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะอันเนื่องมาจากการเพาะชำและกล้าไม้ที่ย้ายออกจากแปลงเพาะมาใส่ลงในภาชนะเช่นถุงพลาสติกหรือขุดถอนจากแปลงเพาะมาตัดตกแต่งให้เหลือแต่เห้ง เช่น เห้งไม้สัก เพื่อนำไปปลูกยังพื้นที่ที่เตรียมไว้ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นเพียงวิธีการขยายพันธุ์ไม้สักเท่านั้น และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ มุ่งที่จะคุ้มครองป้องกันและรักษาไว้ซึ่งป่าไม้อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติ คำว่า “ไม้” ตามกฎหมายดังกล่าวจึงน่าจะหมายถึงไม้ทุกชนิดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือไม้ที่ปลูกขึ้นให้เจริญเติบโตเป็นการถาวรแล้วเท่านั้น ไม่น่าจะหมายรวมถึง กล้าไม้ที่อยู่ในระหว่างการเพาะชำหรืออยู่ในระหว่างการเตรียมกล้าเพื่อนำไปปลูกดังกล่าวข้างต้นด้วย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมป่าไม้ จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหและอุปสรรคในการส่งเสริมการปลูกป่าต่อไป ดังนี้

๑. กล้าไม้สักที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะอันเนื่องมาจากการเพาะชำและกล้าไม้สักที่ย้ายจากแปลงเพาะมาใส่ลงในภาชนะ เช่น ถูพลาสติก เพื่อเตรียมกล้าไว้ปลูก ซึ่งเป็นวิธีการขยายพันธุ์ไม้สัก จะถือว่าเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ หรือไม่ เพียงใด

๒. เหง้าสักที่ได้จากการซุดหรือถอนกล้าไม้สักที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะอันเนื่องมาจากการเพาะชำแล้วนำมาตัดตกแต่งให้เหลือแต่เหง้า ซึ่งเป็นวิธีการขยายพันธุ์ไม้สัก จะถือว่าเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ หรือไม่ เพียงใด และการนำเหง้าสักดังกล่าวเคลื่อนที่เพื่อนำไปปลูก จะต้องมิใช่ไปเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ หรือไม่ เพียงใด

๓. การซุดหรือถอนกล้าไม้สักที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะอันเนื่องมาจากการเพาะชำและการนำกล้าไม้สักดังกล่าวออกจากป่าหรือออกจากที่ดินที่มีใช้ป่าเพื่อนำไปปลูก ซึ่งเป็นวิธีการขยายพันธุ์ไม้สัก จะถือว่าเป็นการ “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ หรือไม่ เพียงใด

ต่อมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๐๕.๐๒/๑๓๔๘๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเพิ่มเติม ดังนี้

๑. กล้าไม้ซึ่งมีชื่อตรงกับไม้หวงห้ามอันมิใช่ไม้สักหรือไม้อย่างที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะเนื่องมาจากการเพาะชำในที่ดินที่มีใช้ป่า หากถือว่ากล้าไม้ดังกล่าวเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แล้ว กล้าไม้ดังกล่าวย่อมเป็นไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามเพราะไม่ได้ขึ้นอยู่ในป่า จึงขอหารือว่าการย้ายกล้าไม้ดังกล่าวไปปลูกในพื้นที่ป่า จะมีผลทำให้กล้าไม้ที่ปลูกเปลี่ยนสภาพจากการเป็นไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ เพียงใด

๒. ในทางกลับกันถ้ากล้าไม้ตามข้อ ๑ ได้เกิดขึ้นในแปลงเพาะอันเนื่องมาจากการเพาะชำในป่า หากถือว่ากล้าไม้ดังกล่าวเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ กล้าไม้ดังกล่าวย่อมเป็นไม้หวงห้ามเพราะขึ้นอยู่ในป่าการย้ายกล้าไม้ดังกล่าวไปปลูกในที่ดินที่มีใช้ป่า จะมีผลทำให้กล้าไม้ที่ปลูกเปลี่ยนสภาพจากการเป็นไม้หวงห้ามเป็นไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมป่าไม้) แล้ว เห็นว่า ปัญหาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับกล้าไม้สักและเหง้าสักอาจรวมกันพิจารณาได้ดังนี้ คือ ปัญหาที่หนึ่ง กล้าไม้สักและเหง้าสักเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔^๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่ง

^๑มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ และมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ หรือไม้ และปัญหาที่สอง การขุดหรือถอนกล้าไม้สักจากแปลงเพาะเพื่อนำไปปลูกเป็นการ “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ และการนำเหง้าสักเคลื่อนที่เพื่อไปปลูกจะต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามมาตรา ๓๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม้

ปัญหาที่หนึ่งที่ว่า กล้าไม้สักและเหง้าสักเป็น “ไม้” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ หรือไม้ นั้น ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ได้เคยพิพากษาและลงโทษผู้ทำการขุดถอนเหง้าสักในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และศาลอุทธรณ์ ภาค ๒ ก็ได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า “เหง้า หมายถึง ต้นไม้เล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่ว่าโดยแตกแขนงจากต้นเดิมหรือออกจากเมล็ด เมื่อโตขึ้นก็เป็นต้นไม้แน่นอน จึงเป็น “ไม้” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ มาตรา ๔”^๔ ดังนั้น เหง้าสักจึงเป็น “ไม้” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ตามนัยของคำพิพากษาศาลจังหวัดอุตรดิตถ์และศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ส่วนกล้าไม้สักนั้นแม้ว่ายังไม่มีคำพิพากษาของศาลตัดสินไว้โดยตรงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) “ไม้” หมายความว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้น เป็นกอเป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ไม้ไผ่ทุกชนิด ปาล์ม หวายตลอดจนราก ปุ่ม ตอ เศษ ปลาย และกิ่งของสิ่งนั้น ๆ ไม่ว่าจะถูกตัด ทอน เลื่อยผ่า ถาก ขุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) “ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถากทอน ขุด ชักลากไม้ในป่า หรือนำไม้ออกจากป่าด้วยประการใด ๆ และหมายความรวมถึงการกระทำดังกล่าวกับไม้สักหรือไม้อย่างที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีใช้ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้อย่างออกจากที่ดินที่ไม้นั้น ๆ ขึ้นอยู่ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม้ที่ยังยืนต้นหรือล้มลงแล้ว และหมายความรวมถึงตลอดถึง ราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุดหรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

ฯลฯ

ฯลฯ

“ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ถาก ผ่า ทอน ขุดหรือชักลากไม้ที่มีอยู่ในป่า หรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าออกจากป่าด้วยประการใด ๆ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๓๙ ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ ต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

“คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๒๕๑/๒๕๓๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือมาก็จะเห็นได้ว่า กล้าไม้สักก็คือต้นสักอ่อน ๆ ที่เพาะจากเมล็ด ซึ่งเมื่อนำมาตัดตกแต่งให้เหลือแต่เหง้าแล้วก็คือ “เหง้าสัก” นั่นเอง กล้าไม้สักจึงเป็น “ไม้” ตามกฎหมายดังกล่าวโดยนัยเดียวกัน

ปัญหาที่สอง เมื่อกล้าไม้สักและเหง้าสักเป็น “ไม้” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติแล้ว การขุดหรือถอนกล้าไม้สักจากแปลงเพาะเพื่อนำไปปลูกจึงเป็นการ “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และการนำเหง้าสักเคลื่อนที่เพื่อไปปลูกก็จะต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) เห็นว่า หากการเคลื่อนย้ายกล้าไม้สักและเหง้าสักซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ จะเป็นอุปสรรคต่อนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้แล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็ควรจะเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ให้เป็นไปตามความประสงค์โดยด่วนต่อไป

ส่วนปัญหาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือเพิ่มเติมขึ้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) มีความเห็นดังนี้

สำหรับปัญหาที่ว่า การย้ายกล้าไม้ซึ่งมีชื่อตรงกับไม้หวงห้ามอันมิใช่ไม้สักหรือไม่วางที่เกิดขึ้นในแปลงเพาะเนื่องมาจากการเพาะชำในที่ดินที่มีไม้ป่า จะมีผลทำให้กล้าไม้ที่ปลูกเปลี่ยนสภาพจากการเป็นไม้ที่มีไม้หวงห้าม เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้เพียงใด นั้น เมื่อพิจารณา มาตรา ๗^๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จะเห็นว่า ไม้สักและไม้อย่างทั่วไปในราชอาณาจักรไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใด กฎหมายกำหนดให้เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ส่วนไม้ชนิดอื่นในป่าจะเป็นไม้หวงห้ามประเภทใดนั้นให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา บทบัญญัติมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ใช้ถ้อยคำว่า “ไม้ชนิดอื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา” ดังนั้น แม้ว่าจะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นไม้หวงห้ามก็ตาม ไม้ที่มีชื่อตรงกับไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาจะเป็นไม้หวงห้ามตามความหมายของพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ต่อเมื่อไม้นั้นต้องอยู่ในป่าด้วย จึงเห็นว่า แม้ว่ากล้าไม้จะเป็นไม้ชนิดเดียวกับไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ขึ้นอยู่ในป่า กล้าไม้นั้นย่อมไม่ใช่ไม้หวงห้าม แต่เมื่อใดที่นำกล้าไม้ที่มีชื่อตรงกับไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกามาปลูก

^๕ มาตรา ๗ ไม้สักและไม้อย่างทั่วไปในราชอาณาจักรไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้ชนิดอื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การเพิ่มเติมหรือเพิกถอนชนิดไม้ หรือเปลี่ยนแปลงประเภทไม้หวงห้ามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้แล้วก็ดี หรือจะกำหนดไม้ชนิดใดเป็นไม้หวงห้ามประเภทใดขึ้นในท้องที่ใด นอกจากท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดตามความในมาตราก่อนแล้วนั้นก็ดี ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในป่า เมื่อนั้นกล้าไม้ชนิดนั้นย่อมเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้^๖

ส่วนปัญหาที่ว่า การย้ายกล้าไม้ซึ่งมีชื่อตรงกับไม้หวงห้ามและเกิดขึ้นในแปลงเพาะในป่าไปปลูกในที่ดินที่มีใช้ป่า จะมีผลทำให้กล้าไม้ที่ปลูกเปลี่ยนสภาพจากไม้หวงห้ามเป็นไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามหรือไม่ นั้น เห็นว่า การนำกล้าไม้หวงห้ามเคลื่อนที่ไปปลูกนอกเขตป่าก็จะต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามมาตรา ๓๙^๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้^๖ และเมื่อนำกล้าไม้นั้นไปปลูกในที่ดินที่มีใช้ป่าแล้วกล้าไม้ดังกล่าวก็จะมีใช้ไม้หวงห้ามอีกต่อไป

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๘

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น